

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

42767070

BRNO 1980

KOSTNÍ MATERIÁL ZVÍŘAT Z HRADIŠTĚ POHANSKO Z VÝZKUMŮ PROVÁDĚNÝCH V LETECH 1967 - 1969

/okr. Břeclav/

Zdeněk Kratochvíl, AÚ ČSAV Brno

Po prvním zpracování a uveřejnění výsledků výzkumu zvířecího kostního materiálu na hradišti Pohansko /Kratochvíl 1969/, byl i v dalších letech prováděn soustavný výzkum a to nejen archeologický, přinášející další poznatky a nový materiál /Kalousek, F., Dostál, B., Vignatiová, J., Šik, A., 1977 - 78/, jehož součástí je v nemalém množství i kostní materiál zvířat, který v rámci započaté spolupráce s Katedrou prehistorie FF UJEP zpracovávám. Získané materiálové podklady z let 1967 - 1969 stručně uvádím v této krátké zprávě.

Osteologický materiál byl zpracován celkem ze 60 čtverců sídlištního komplexu v areálu žárového pohřebiště /C/. Mimo to byl určen materiál, pocházející z 32 objektů, z výzkumu valů a palisády. Celková suma kostních zbytků, představující 6 110 kusů, patřila všem dosud již zjištěným domácím zvířatům a osmi druhům volně žijících zvířat. Celkový přehled určených kostních zbytků a z nich stanovený počet jedinců je uveden v tabulce 1. Na rozdíl od dosud zjištěných skutečností nepřevládá v nově získaném materiálu, pocházejícího převážně ze sídlištních komplexů, prase domácí v takové míře, jak jsme to viděli v předešlých výzkumech. Nechme stranou vysvětlení této skutečnosti, která může být ovlivněna mnoha faktory. Pokusíme se je prověřit na základě možností, které jsme získali z jednotlivých lokalizací výzkumu. V grafu 1 jsme zachytili procentuálním vyjádřením z absolutního množství kostních zbytků nejhojněji se vyskytujících domácích zvířat, tj. skot/B/, prase domácí/S/ a malé přežvýkavce ovce a kozu /O - C/ na horizontále. Sloupce označené A představují výsledky z celkové získané sumy materiálu. V dalších dvou případech jsou uvedeny výsledky, získané ze sídlištních ploch výzkumu B a C a konečně v případě D je znázorněn stav, jenž je výsledkem prošetřeného materiálu z valů a palisády. Tato dokumentace nám jasně ukazuje, že předpoklad, získaný z celého materiálu není ovlivňován výzkumem na jednotlivých částech hradiště včetně fortifikace. Bližší prošetření této závislosti bude předmětem dalšího výzkumu.

L i t e r a t u r a :

- Kalousek, F., Dostál, B., Vignatiová, J., Šik, A., 1977 - 1978: Třetí pětiletý archeologického výzkumu Břeclavi - Pohanska /1969-1973/. Sborník prací FF brněnské univ., E 22 - 23: 155 - 175.
Kratochvíl, Z., 1969: Die Tiere des Burgwalles Pohansko. Acta sc. nat. Brno, 3/1/:1 -50.

Tab 1.

Celkový přehled určených kostních zbytků připadajících na jednotlivé druhy zvířat v absolutních a relativních hodnotách. Minimální počet jedinců v absolutních a relativních hodnotách získaný sumací z jednotlivých čtverců, resp. objektu /MPJ-1/ a získaný z celého volumetu kostí /MPJ-2/

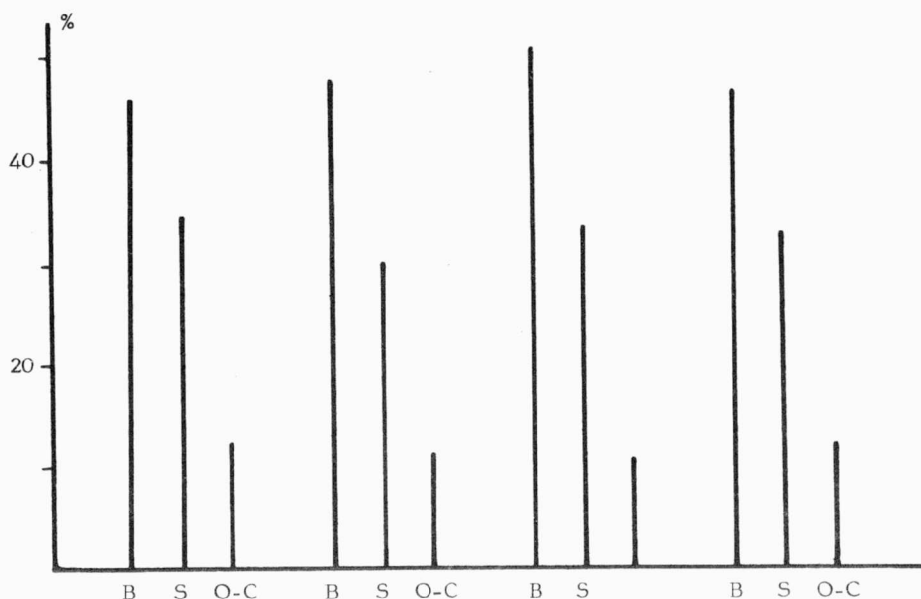
	P K		M P J - 1		M P J - 2	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Bos primigenius						
f. taurus	2 831	46,3	255	27,8	59	16,2
Sus scrofa						
f. domesticus	2 123	34,7	287	31,2	140	38,3
Ovis - Capra	762	12,5	241	25,7	116	31,8
z toho:						
Ovis ammon						
f. aries	147	2,4	61	6,5	26	7,1
Capra aegagrus						
f. hircus	29	0,5	23	2,4	10	2,7
Equus ferus						
f. caballus	208	3,4	32	3,9	11	3,0
Canis lupus						
f. familiaris	50	1,1	14	2,0	6	1,9
Felis lybica						
f. catus	19	-	4	-	1	-
Gallus gallus						
f. domesticus	33	0,7	23	3,9	9	3,3
Anser anser						
f. domesticus	11	0,7	9	3,9	3	3,3
Cervus elaphus	22	0,7	14	2,8	4	1,9
Sus scrofa	18	0,7	12	2,8	3	1,9
Bos primigenius	2	0,1	2	0,6	1	1,1
Capreolus capreolus	3	0,1	2	0,6	1	1,1
Ursus arctos	3	0,1	2	0,6	1	1,1
Lepus europaeus	7	0,1	7	0,6	2	1,1
Castor fiber	14	0,5	8	2,1	4	2,5
Cricetus cricetus	1	0,5	1	2,1	1	2,5
Grus grus	1	0,5	1	2,1	1	2,5
Pisces	1	0,5	-	-	-	-
Celkem	6 110	100,00	935	100,00	365	100,00
Neurčitelné	1 420					
Celkem	7 530					

Diagramm 1

Břeclav - "Pohansko" /Kr. Břeclav/. Knochenmaterial aus den Grabungen in den Jahren 1967-1969. Die prozentuale Darstellung der festgestellten absoluten Zahl der Knochenüberreste. B-Rind, S-Hausschwein, O-C-Schaf und Ziege. A- aus dem gesamten gewonnenen Material, B - von der untersuchten Fläche des Siedlungskomplexes in der Waldbaumschule, C - von der untersuchten Fläche des Siedlungskomplexes im Areal des Brandgräberfeldes, D - aus der Untersuchung der Wälle und der Palisade.

Graf 1

Břeclav - "Pohansko" /okr. Břeclav/. Kostní materiál z výzkumu v letech 1967 - 1969. Procentuální vyjádření zjištěného absolutního počtu kostních zbytků. B-skot, S-prase domácí, O-C - ovce a koza. A-z celého získaného materiálu, B - z prozkoumané plochy sídlištního komplexu v areálu žárového pohřebiště, D - z průzkumu valů a palisády.

Graf 1

Kratochvíl, Z., Přehled výzkumu 1978. Kostní materiál zvířat z hradiště Pohansko z výzkumů prováděných v letech 1967 - 1969 /okr. Břeclav/.

Tierknochen aus dem Burgwall Pohansko von Grabungen in den Jahren 1967 - 1969 /Bez. Břeclav/. Die Grabung des Burgwalles Pohansko, in den Jahren 1967-1969 durchgeführt, brachte weiteres osteologisches Material von Haus- und freilebenden Tieren. Von der Gesamtmenge von 6 110 bestimmbarer Knochenreste wurden Haus- und freilebende Tiergattungen bestimmt, in Tab. 1 zusammengefasst. Entgegen den bisherigen Ergebnissen aus diesem Burgwall wurden bei der Untersuchung der Siedlungsfläche etwas unterschiedliche Verhältnisse gewonnen, was die Vertretung der am häufigsten vorkommenden Haustiere betrifft. An erster Stelle steht das Rind, dann das Hausschwein und die kleinen Wiederkäuer. Diese Tatsache wurde sowohl auf dem gesamten Material beiglaubigt, das weiteres Material enthält /Diagramm 1, A/, als auch auf den einzelnen untersuchten Flächen des Siedlungskomplexes der Waldbaumschule /B, 60 untersuchte Quadrate/ und dem Siedlungskomplex im Areal des Brandgräberfeldes /C, 70 untersuchte Quadrate/ inklusive der durchgeführten Wall- und Palisadenuntersuchungen /D/.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné